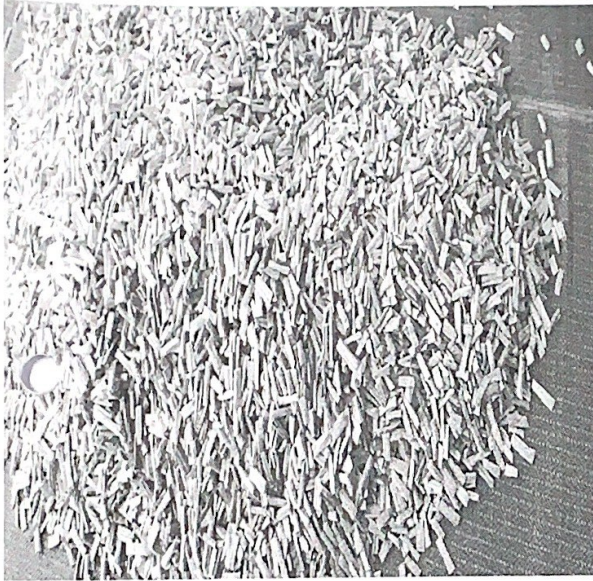

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกกระทุง
อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

คำนำ

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีความหลากหลายตามความถนัด และการปฏิบัติของแต่ละคน ซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ คั้นคว่ำ ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้นประสบการณ์ความคิดและวิถีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นขุนทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกระทุง ได้เล็งเห็นความสำคัญของปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีความรู้ความสามารถ และได้เผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกระทุง

ความหมายและขอบข่ายภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ประยุกต์ พัฒนาและถ่ายทอด สืบต่อกันมาเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทย มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น

๑. ด้านเกษตรกรรม ได้แก่ ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนานับพันฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๒. การบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นขบวนการให้ชุมชนท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. ด้านการแพทย์แผนไทย ได้แก่ ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น ยาจากสมุนไพรอันมีอยู่หลากหลาย การนวดแผนโบราณ การดูแลสุขภาพ และสุขภาพแบบพื้นบ้าน เป็นต้น

๔. ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี หัตถศิลป์ คีตศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน และนันทนาการ

๕. ด้านโภชนาการ ได้แก่ ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์และปรุงแต่งอาหารและยาได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่างๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้าและบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย รวมถึงการขยายคุณค่าเพิ่มของทรัพยากร

ครูภูมิปัญญา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำนิยามความหมายของครูภูมิปัญญาและครูภูมิปัญญาไทยไว้ดังนี้

ครูภูมิปัญญา หมายถึง บุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใด เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และได้รับการยกย่องให้เป็น “ครูภูมิปัญญาไทย” เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

ฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลคลองนกกระทุง

ข้อมูลเดือน ณ เดือน ธันวาคม ๒๕๖๔

๑๓	ชื่อ-สกุล	รายละเอียดด้านภูมิปัญญา	ที่อยู่	หมายเหตุ
๑	นายสุพข ศรีคำหู้	ด้านเกษตรกรรม ด้านหัตถกรรม	บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองนกกระทุง	
๒	นายกมล คำขาว	ด้านเกษตรกรรม	บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ ๑ ตำบลคลองนกกระทุง	
๓	นายอั้น พญานานนท์	ด้านพิธีกรรม	บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๓ ตำบลคลองนกกระทุง	
๔	นางสาวอุบล ศรีพุ่มไข่	ด้านโภชนาการ ปรุงแต่งอาหาร	บ้านเลขที่ ๑๑/๒ หมู่ ๔ ตำบลคลองนกกระทุง	
๕	นายชาติรี เพชรแอน	ด้านเกษตรกรรม	บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ ๔ ตำบลคลองนกกระทุง	
๖	นายณรงค์ เจิมศิริ	ด้านเกษตรกรรม	บ้านเลขที่ ๖/๑ หมู่ ๔ ตำบลคลองนกกระทุง	
๗	นายสมพร ศรีแสงฉาย	ด้านพิธีกรรม	บ้านเลขที่ ๓๕/๑ หมู่ ๕ ตำบลคลองนกกระทุง	
๘	นางณัฏฐพัชร อรุณพรรณ	ด้านหัตถกรรม	บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๕ ตำบลคลองนกกระทุง	
๙	นางนกน้อย ศรีนวลมาก	ด้านหัตถกรรม	บ้านเลขที่ ๒๖/๒ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๐	นางสุภา สุทธิจินดา	ด้านโภชนาการ	บ้านเลขที่ ๙๘ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๑	นางอารมณь เรืองวอน	ด้านโภชนาการ	บ้านเลขที่ ๓๒/๔ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๒	นายพินิจ เพ็งส้ม	ด้านพิธีกรรม	บ้านเลขที่ ๗๒/๑ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๓	นายบุญช่วย ประภาณาวิน	ด้านพิธีกรรม	บ้านเลขที่ ๒ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๔	นางอำพร ศรีแดงเกตุ	ด้านโภชนาการ	บ้านเลขที่ ๒๒/๑ หมู่ ๗ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๕	นางเพ็ญศรี ฉอ้อนชม	ด้านหัตถกรรม	บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๘ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๖	นางสาวโศภิตารัตน์ โตอาจ	ด้านเกษตรกรรม	บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ ๘ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๗	นางถนอม พวงลำภู	ด้านโภชนาการ	บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๙ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๘	นายนิลทร ศรีพลทัศน์	ด้านพิธีกรรม	บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ ๙ ตำบลคลองนกกระทุง	
๑๙	นางทองเจือ บุญสมปอง	ด้านโภชนาการ	บ้านเลขที่ ๘/๒ หมู่ ๙ ตำบลคลองนกกระทุง	
๒๐	นางอุบล ศรีย์ทอง	ด้านเกษตรกรรม	บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๙ ตำบลคลองนกกระทุง	